

Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság

Bf.II.66/2021/10. szám

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Győrött, 2022. január 20. napján megtartott fellebbezési tárgyalás alapján meghozta a következő

v é g z é s t:

A vesztegetés büntette miatt Terhelt1 és társa ellen indult büntetőügyben a Győri Törvényszék 2021. május 27. napján kihirdetett B.130/2019/33. számú ítéletét *helybenhagyja*.

Indokolás

[1] A Győri Törvényszék a 2021. május 27. napján kihirdetett B.130/2019/33. számú ítéletével Terhelt1 I.r. vádlottat az ellene önálló intézkedésre jogosult személy által, kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés elfogadása büntette (Btk. 291.§ (1) és (2) bekezdés a/ pont, (3) bekezdés b/ pont) miatt Terhelt2 II.r. vádlottat az ellene önálló intézkedésre jogosult személlyel kapcsolatban elkövetett vesztegetés büntette (Btk. 290.§ (1) és (2) bekezdés) miatt emelt vád alól bizonyítottság hiánya okán a Be. 566.§ (1) bekezdés c/ pont I. fordulata szerint felmentette. Kiadni rendelte a lefoglalás megszüntetése mellett Terhelt1 I.r. vádlottnak a tőle lefoglalt iratokat és megállapította, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

[2] Az ítélet ellen az ügyész *jelentett be fellebbezést* Terhelt1 I.r. és Terhelt2 II.r. vádlottak terhére, bűnösségük megállapítása és büntetés kiszabása végett.

[3] Az ügyész a *fellebbezése írásbeli indokolásában* kifejtette, hogy az ítélet a Be. 592.§ (2) bekezdés a/, c/ és d/ pontjai alapján részben megalapozatlan, mivel az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, az ellentétes a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, illetve a bíróság a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett.

[4] A Győri Törvényszék a vádirati tényállásának túlnyomó részét az ítéleti tényállás részévé tette, amely tartalmazza a vádlottak között elhangzott telefonbeszélgetésnek a vád tárgyává tett bűncselekményekre vonatkozó legfontosabb mondatait is szó szerint idézve.

[5] Ugyanakkor az elsőfokú bíróság nem állapította meg tényállásában, hogy:

[6] Terhelt1 I.r. vádlott 2016. január 7. napján 12.03 órakor kezdődő — és az ítéleti tényállásban rögzített - telefonbeszélgetés során arra kérte Terhelt2 II.r. vádlottat, hogy a tényleges nettó összeg, valamint az árajánlatban szereplő nettó összeg közötti különbség felét a részére adja át, ebben az esetben az elfogadott árajánlatnak megfelelő összegű teljesítési-igazolási jegyzőkönyvet állít ki.

[7] Terhelt1 I.r. vádlott, mint az önkormányzati vagyon állagmegóvásáért felelős szervezeti egység önálló intézkedésre jogosult dolgozója, tevékenységével kapcsolatban 210.118 Ft összegű jogtalan előnyt kért, a ténylegesnél magasabb összegű kivitelezési munkát igazoló jegyzőkönyv kiállításával pedig az önkormányzati vagyon, az önkormányzat, mint tulajdonos gazdasági érdekeinek védelmére irányuló kötelességét megszegte.

[8] Terhelt2 II.r. vádlott azért, hogy Terhelt1 I.r. vádlott, mint az önkormányzati vagyон állagmegóvásáért felelős szervezeti egység önálló intézkedésre jogosult dolgozója, a ténylegesnél magasabb összegű kivitelezési munkát igazoló jegyzőkönyv kiállításával a fenti kötelezettségét megszegje, 210.118 Ft összegű jogtalan előnyt ígért.

[9] Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a 690 vagy 680-as összeg telefonbeszélgetés során történő említése nem felelt meg az I.r. vádlott által az ügyben megállapított 1.380.236 Ft + 372.664 Ft ÁFA, azaz összesen bruttó 1.752.900 Ft munkadíjnak.

[10] A beszélgetés során Terhelt1 I.r. vádlott közölte, hogy Terhelt2 II.r. vádlott elmondása szerint a festő 690 vagy 680-at kért, melyet ő megduplázott. Arra gondolt, hogy ott a fölét feleznék, a nettóját az összegnek. A bíróság rögzítette az ítéleti tényállásban, hogy Terhelt1 I.r. vádlottnak tudomása volt arról, hogy a helyreállítási munkák költsége az elfogadott árajánlatnál valamivel kevesebb lesz. A telefonbeszélgetésből kiderül a II. rendű vádlott által korábban mondott összeg („... te valami ilyesmit mondtál, hogy 690 vagy 680-at kért a festő...”) az alvállalkozója által kért munkadíjról, ezért I.r. vádlott 680-690 ezer Ft alvállalkozói díjjal számolt, amikor meghatározta a helyreállítási munkák költségét. A 690.000 Ft megszorozva kettővel, 1.380.000 Ft az eredmény, ami szinte forintra pontosan a megállapított munkadíj nettó értékével egyezik meg (1.380.236 Ft). Vesztegetési ügyben nyilvánvaló, hogy nettó értékkel kell számolnia a szereplőknek, hiszen az ÁFA befizetésre kerül az adóhatóság részére.

[11] Végül az alvállalkozó munkadíja nem nettó 690.000 Ft, hanem 960.000 Ft lett, mivel ÁFA mentes számlát állított ki. Az 1.380.236 Ft-ból kivonva az alvállalkozó részére kifizetett nettó összeget, 960.000 Ft-ot, akkor 420.236 Ft az eredmény. A két vádlott abban egyezett meg, hogy ezt a maradék nettó 420.236 Ft-ot felezik meg, azaz 210.118 Ft marad egy-egy vádlottnál, ennek megfelelően indítványozta a főügyészség Terhelt2 II.r. vádlott vonatkozásában a vagyonek Kobzást. Megállapítható tehát, hogy a beszélgetés során elhangzott összeg szinte forintra pontosan megfelelt a munkadíj igazolásokban feltüntetett és kifizetett összegekkel.

[12] A vádirat nem azt tartalmazza, hogy a szerződés túlárzott volt, hanem azt, hogy Terhelt1 I.r. vádlott tisztában volt azzal, miszerint a munka a tervek szerint valójában 680-690.000 Ft-ért kerül elvégzésre, s ennek ismeretében határozta meg a vállalkozói munkadíjat. A telefonbeszélgetés során azt mondta, hogy ezt az összeget nagyjából megduplázta. Azaz pontosan tudta, hogy mekkora lesz Terhelt2 II.r. vádlott nyeresége a kifizetett összegből és ennek a felét kérte a teljesítés-igazolás feltételeként.

[13] Egyáltalán nem volt szükséges túlárznia a szerződést, mert a vállalkozó, Terhelt2 II. rendű vádlott annak fejében kapta meg a munkalehetőséget, hogy a nettó nyeresége felét visszafizeti Terhelt1 I. rendű vádlott részére. Az elkövetési magatartás szempontjából semmilyen jelentősége nincs annak, hogy nem volt túlárzott a szerződés.

[14] A bíróság ítéletének tényállásában a lehallgatott telefonbeszélgetésnek csak egy részletét rögzítette (a legfontosabb részletét, amely a vesztegetés szempontjából tényállásszerű) és a bizonyítékok értékelésekor is csak egy-egy részletével foglalkozott.

[15] A beszélgetés további részei – amelyekkel a tényállás kiegészítése indokolt volna - választ adnak számos olyan kérdésre, amelyet az elsőfokú bíróság nem látott bizonyítottnak.

[16] A törvényszék a felmentést arra alapította, hogy nem tudta megállapítani azt, miszerint az a mondat, hogy a vádlottak „a nettó fölét elfelezik”; a vesztegetéssel, az engedményezéssel vagy az emelőkével volt kapcsolatos.

[17] Értékelte a törvényszék tanú1 tanúvallomását, mely szerint az önkormányzat Terhelt2 II.r. vádlott cégeivel három alkalommal kötött engedményezési megállapodást, amik 2015-

ben és 2016-ban keltek. A polgármesterrel egyeztettek az engedményezési megállapodást, és azt követően került aláírásra. Az engedményezés keretében összesen több mint 8 millió forint került befizetésre az adószámlákra. Az engedményezés módja az volt, hogy a vállalkozó Terhelt1 I.r. vádlottal egyeztetett abban a kérdésben, hogy mekkora összeget ajánl fel a vállalási díjból - az elmaradt adótartozásai ellentételezésére szolgáló - engedményezés címén.

[18] Azt azonban egyáltalán nem értékelte a bíróság a tanú által rendelkezésre bocsátott okirati bizonyítékokból, hogy nemcsak az ítéleti tényállásban feltüntetett szám1. szám alatt, hanem a szám2., szám3. és szám4. szám alatt is kötöttek vállalkozási szerződéseket, melyekhez engedményezési szerződés társult.

[19] A vádiratban szereplő festési munkák vállalkozói szerződés száma ezzel szemben szám5. volt, amellyel kapcsolatban engedményezési szerződés nem született. A fent idézett beszélgetés emellett egyértelműen rögzíti Terhelt1 I.r. vádlott azon nyilatkozatát, hogy az első ütemű munkálatok elvégzése kapcsán engedményezésre nem kerülhet sor, majd csak a második ütemnél. A nettó összeg felének visszafizetése ezen túlmenően egy engedményezési jogviszonynál teljesen értelmezhetetlen, tekintettel arra, hogy az engedményezett összeg kiutalásra sem kerül a vállalkozó részére (nem tud felette rendelkezni), hanem azt az adószámlára utalják.

[20] A lehallgatott beszélgetésen kívül a vesztegetés megtörténtét közvetve alátámasztják azok a tények, hogy a vádlottak középiskolás koruk óta ismerték egymást és több közös üzletük volt.

[21] Terhelt1 I.r. vádlott maga is bedolgozott Terhelt2 II.r. vádlottnak, tervezési feladatokat is ellátott, illetve a kandallóépítési és értékesítési vállalkozásán keresztül, áttételesen Terhelt2 termékeit is értékesítette, amiért tőle kedvezményt és jutalékot kapott.

[22] Terhelt2 II.r. vádlottal volt egy elszámolási viszonyuk, az általa a részére értékesített emelőbeka miatt, azaz ennek vételárát több alkalommal törlesztette a részére. E fenti jogviszonyok keretében valóban egyeztetett Terhelt2ral pénzátvételekről és valóban kapott tőle pénzüsségeket, de hangsúlyozta, hogy ezek jogszerű elszámolás keretében történtek, és nem jogtalan előnyként. Ebből következően Terhelt1 I.r. vádlott egy közeli ismerősenek, akivel ráadásul gazdasági függőségben is állt, készítette elő az önkormányzati szerződést.

[23] Mindkét vádlott pénzzavarral küzdött a beszélgetés idején. Terhelt2 II.r. vádlottnak gondot okozott az alkalmazottai havi munkabérének kifizetése, míg az I.r. vádlottnak 2 millió forintos fizetési kötelezettsége állt fenn a beszélgetést követő hétre, amelyet úgy kívánt kielégíteni, hogy a hiányzó 400.000 Ft-ot a Terhelt2 vádlottnak az önkormányzat által kifizetett vállalkozói díja nyereségéből kívánta kipótolni. A beszélgetés során elhangzott összegek a fentiek szerint már pontosan kiszámolva megegyeztek a szerződéseken található összegekkel.

[24] Mindezek alapján megállapítható, miszerint az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásában rögzített beszélgetés nem az engedményezéssel és nem az emelőbékával kapcsolatos ügyeket érintette, hanem kifejezetten arra irányult, hogy Terhelt1 I.r. vádlott arra kérte Terhelt2 II.r. vádlottat, hogy a tényleges nettó összeg, valamint az árajánlatban szereplő nettó összeg közötti különbség felét a részére adja át, ebben az esetben az elfogadott árajánlatnak megfelelő összegű teljesítési igazolási jegyzőkönyvet állít ki.

[25] A bíróság ítéletében jelentőséget tulajdonított annak, hogy a lehallgatott beszélgetés 2016. január 7. napján történt, és a vállalkozási szerződést a 2015. december 29-i ajánlat alapján 2015. december 30. napján tehát kb. egy héttel korábban már megkötötte Terhelt2 II.r. vádlott az önkormányzattal. Ez a tény nemhogy kétségesse tenné a vesztegetés megtörténtét, hanem egyenesen alátámasztja azt.

[26] Terhelt1 I.r. vádlott tisztában volt azzal, hogy Terhelt2 II.r. vádlott alvállalkozója mekkora összegért végzi el a munkát. Ennek megfelelően készítette elő a vállalkozási szerződést - idézve: „Ezt az összeget nagyjából megduplázza” melyet 2015. december 30. napján II.r. vádlott aláírt. A beszélgetés múltidőben hivatkozik ezekre az eseményekre, hiszen 2016. január 7. napján már megtörténtek, s a beszélgetés során már csak azt tisztázzák le, hogy mekkora összeg jár a nettó nyereségből I.r. vádlott részére vissza.

[27] Ennek megfelelően indítványozta ugyanazon bizonyítékok alapján a tényállás kiegészítését a lehallgatott beszélgetés további részeinek beemelésével, illetve a helyes ténybeli következtetés útján a vádlottak bűnösségének megállapítását a vád tárgyává tett bűncselekményekben. Indítványozta továbbá a poligráfus szaktanácsadói vélemény kirekesztését a bizonyítékok közül.

[28] A Győri Fellebbviteli Főügyészség a *BF.161/2021/I-I. számú átiratában* az ügyészi fellebbezést fenntartotta és kiegészítette. Rámutatott, hogy felülbírálat terjedelme - a fellebbezés tartalmára és irányára figyelemmel - a Be. 590.§ (1)-(2) bekezdése alapján teljes körű.

[29] Az ügyész szerint a Győri Törvényszék a bizonyítási eljárás lefolytatása során a büntetőeljárási szabályokat maradéktalanul betartotta. A megállapított tényállást kisebb mértékben megalapozatlannak, hiányosnak tartotta, amely azonban az iratok alapján kiküszöbölhető.

[30] Az I-II.r. vádlottak között zajló lehallgatott telefonbeszélgetés lényegét ismertető ítéleti [16] bekezdést azzal indítványozta az ügyész kiegészíteni, hogy Terhelt1 I.r. vádlott azt is mondta: „mert nekem valószínű, hogy a jövő héten nekem két millát ki kell perkálnom. Most elvileg másfél millió forintom nagyjából megvan, egymillió-hat, ha nagyon összerakok mindent, de kétmilliót nem, tehát négyszázezer forintom még körülbelül hiányzik.”

[31] A II.r. vádlott erre adott válasza: „Figyelj, valahogy fizess ki engem és én oda fogom adni, fizess ki jövő héten az összeset és oda fogom én ezt adni.” (nyomozati irat 30. oldal). E kiegészítésekkel az ítéleti tényállást az ügyész teljeskörűen megalapozottnak tartotta.

[32] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének csak részlegesen tett eleget. Az összegyűjtött bizonyítékokat ugyan ismertette és részben értékelte is, de adós maradt azonban több, lényeges ellentmondás feloldásával.

[33] A felmentés elsődleges indoka az volt, hogy a törvényszék álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem lehetett megállapítani, miszerint a lehallgatott telefonbeszélgetésben a két vádlott pontosan miről beszélt. A tényállás szerint is I.r. vádlott kérte a nettó összeg elfelezését, de az nem állapítható meg, hogy milyen célból. A bíróság álláspontja szerint a beszélgetés tárgya lehet a festés, a magasemelő, illetőleg az engedményezés is.

[34] Ebben a körben az ügyész - a fellebbezés írásbeli indokolásában írtakat fenntartva -, az alábbi kiegészítéseket tette.

[35] A terhelték nem beszélhettek Terhelt2 II.r. vádlott adósságrendezési felajánlásáról, hiszen azt több alkalommal leszögezték és ezt I.r. vádlott is megerősítette, hogy az ún. elsőkörös szerződésből a II.r. vádlott nem ajánl fel semmit. Erre nézve engedményezési szerződés sem született, és a szerződési végösszeg sem tette volna lehetővé abból számottevő összeg felajánlását. A törvényszék nem is tudta megindokolni, hogy a rögzített beszélgetés melyik részlete utalhatott erre.

[36] Komoly jelentősége van Terhelt1 I.r. vádlott szóhasználatának a telefonbeszélgetés alkalmával, amelyet a törvényszék is rögzít az ítélet [16] bekezdés utolsó mondatában: „Jó

lenne, ha a magas emelésű-békát is ki tudnád valamikor perkálni.” Ez a mondat azután hangzik el, hogy az I.r. vádlott felveti a nettó összeg elfelezését. Az is szócska viszont arra utal, hogy a II.r. vádlott magántermészetű tartozásának a kiegyenlítése ettől elhatárolt, további fizetési kötelezettséget jelent. Azzal a beszélgetés-részlettel együtt, mellyel a tényállást indítványozta az ügyész kiegészíteni, az látható, hogy az I.r. vádlottnak legalább 400 ezer forintba volt sürgősen szüksége. A terhelt akkor már tudta, hogy a nettó nyereség elfelezéséből nagyjából 200 ezer forinthez juthat hozzá, tehát szüksége van a II.r. vádlott tartozásának törlesztésére is. A magántermészetű tartozás törlesztése tehát nem a nyereség megfelezéséhez kapcsolódik.

[37] Az ügyész szerint tehát a beszélgetés nyelvtani értelmezéséből és történeti kontextusba helyezéséből egyértelműen az következik, hogy a két vádlott korrupciós céllal beszélgetett a szóban forgó összeg megfelezéséről.

[38] Ennek további alátámasztására indokolt figyelembe venni, hogy a szerződés összegét az I.r. vádlott állapította meg, ismerve a II.r. vádlott alvállalkozójának költségét. Ezt a tényt a törvényszék a tényállásban is rögzítette a [15] bekezdésben. Éppen ezért, ha abszolút összegben nem is tekinthető túlarazottnak a szerződéses összeg, ezen körülmények között a két vádlott tudatában volt annak, hogy az általánosanál nagyobb haszonra lehet számítani.

[39] A korrupció akkor is megállapítható lenne, ha az I.r. vádlott a II.r. vádlott magántartozása visszafizetésének biztosítása érdekében állapította volna meg ezt a szerződéses összeget. Miután a beszélgetés nem szólhatott sem az engedményezésről, sem pedig a tartozás megfizetéséről, csak az a következtetés vonható le, hogy Terhelt1 I.r. vádlott munkakörének ellátása során egy konkrét szerződéses jogviszonyban kérte Terhelt2 II.r. vádlottól a nettó nyereség elfelezését. Ez mindenképpen jogtalan előny kérésének, a II.r. vádlott erre adott válasza pedig a jogtalan előny ígéretének minősül.

[40] Ily módon tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottakat az ellenük emelt vád alól bizonyítottság hiányában felmentette. Ehelyütt a szaktanácsadói véleménynek sem lehet perdöntő jelentőséget tulajdonítani, amit egyébként is mellőzni kell a bizonyítékok sorából.

[41] A kiegészített tényállás és a belőlük levont helyes jogi következtetés alapján kérte az ügyész a vádlottak bűnösségének megállapítását a vád szerinti bűncselekményekben: Terhelt1 I.r. vádlott esetében a Btk. 291.§ (1) bekezdésébe ütköző, a (2) bekezdés a/ pontjára figyelemmel a (3) bekezdés b/ pontja szerint minősülő vesztegetés elfogadásának büntetében, míg Terhelt2 II.r. vádlott bűnösségét a Btk. 290.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő vesztegetés büntetében.

[42] Összefoglalóan indítványozta, hogy az ítéltábla mindkét vádlottal szemben börtönben végrehajtandó szabadságvesztés-büntetést, közügyektől és foglalkozástól eltiltást, valamint pénzbüntetést szabjon ki. A büntetés kiszabása során mindkét vádlott javára értékelje az időmúlást, 2-2 kiskorú gyermeküket, valamint II.r. vádlott esetében büntetlen előéletét.

[43] Terhelt1 I.r. vádlott hivatalos személynek minősül, ezért az ő esetében a büntetlen előélet alkalmazási követelmény, ezért ez enyhítő körülményként nem vehető figyelembe. Ugyanakkor súlyosító körülményként kell értékelni mindkét vádlott esetében a korrupciós cselekmények országsszerte elszaporodott voltát.

[44] A Terhelt2 II.r. vádlott által jogtalan előnyként felajánlott 210.118 Ft-ot a Be. 74.§ (1) bekezdés f/ pontja alapján vagyonek Kobzás alá kell vonni. Az eljárás során felmerült 113.173 Ft bűnügyi költség viselésére a Be. 574.§ (1) bekezdése alapján a vádlottakat kell egyetemlegesen kötelezni.

[45] Terhelt2 II.r. vádlott meghatalmazott védője az átiratra tett észrevételében az ügyészi fellebbezés elutasítását és az elsőfokú ítélet helyben hagyását kérte eltérő indokkal; bizonyíték hiányában való felmentés címén.

[46] Álláspontja szerint a vád tárgyává tett inkriminált beszélgetést tartalmazó leirat nem használható fel bizonyítékként és annak kirekesztése indokolt az alábbiak szerint.

[47] A beszélgetést a Terhelt2 és társa ellen a NAV Bűnügyi Igazgatósága, mint nyomozóhatóság 1998. évi XIX. törvény (régi Be.) hatálya alatti eljárásban rögzítették, melynek felhasználhatóságát a régi Be. és a Be. szabályainak összevetésével kell vizsgálni.

[48] Egyrészt a Terhelt2ral szemben költségvetési csalás gyanúja miatt indult eljárásban alkalmazott információ gyűjtés eredménye nem használható fel bizonyítékként a vesztegetés büntette miatti ügyben a régi Be. 206.§ (3) bekezdésében foglaltaknak, sem pedig a Be. 252.§ (1) bekezdésében, illetve 253.§ (1) bekezdésének.

[49] Másrészt a nyomozóhatóság eljárása nem felel meg a „nyomban” történő feljelentés (haladéktalanság) elvének. E tekintetben a régi Be. alapján kialakult gyakorlat az egy hónapon belüli feljelentés, amelyet a Be. 252.§ (4) bekezdése 30 napban határozott meg. Az I.r. vádlott - mint az engedélyben meg nem jelölt személy, meg nem jelölt bűncselekménye - esetében a hatályos Be. 253.§ (1) bekezdés b/ pontja értelmében 8 nap alatt történő feljelentést követel meg, a régi Be. alapján kialakult bírói gyakorlat pedig igazodik a „haladéktalan” (legfeljebb 1 hónapon belüli) feljelentéshez.

[50] A fenti követelményeket a nyomozóhatóság és az ügyészség az iratokból ellenőrizhetően nem teljesítette, így a beszélgetés a védő szerint bizonyítékként nem használható.

[51] A védő kifejtette, hogy az ügyészség a fellebbezésében saját bizonyítási mulasztásait igyekszik az elsőfokú bíróságra hárítani, amely nem elfogadható. E körben külön kiemelte, hogy a poligráfos vizsgálat eredményét annak ellenére kívánja kirekeszteni az ügyészség, hogy az a nyomozás lezárása után, de a vádemelés előtt került becsatolásra. Ebből következően a nyomozást felügyelő ügyészségnek e bizonyítéokra tekintettel nemcsak joga, hanem kötelessége is lett volna a vádemelést megelőzően további nyomozati cselekményekre és a bizonyítás kiegészítésére utasítani a nyomozóhatóságot azzal, hogy elrendelhetette volna vagy a poligráfos szaktanácsadó véleményének egy kirendelt szaktanácsadóval történő felülvizsgálatát, másodlagosan pedig a gyanúsított vallomásának műszeres ellenőrzését. Erre nem került sor, így a becsatolt poligráfos vélemény az eljárás további szakaszában is megőrizte az okirati bizonyíték jellegét.

[52] A vádirati tényállás szerint Terhelt2 II.r. vádlott célja az volt, hogy Terhelt1 I.r. vádlott „a ténylegesnél magasabb összegű kivitelezési munkát igazoló jegyzőkönyvet állítson ki” (vádirat 3. oldal utolsó előtti bekezdés). Az ügyészség azonban e tényállási rész tekintetében (amely a „kötelességzegésre” vonatkozó törvényi tényállási elemnek feleltethető meg) egyáltalán nem szolgáltatott bizonyítékot. Nem bizonyította tehát azt, hogy a beszélgetés időpontjában (12 óra 03 perckor) a teljesítési igazolás és a számla még nem került kiállításra és azokat csak a beszélgetést követően állították ki a vádlottak.

[53] Az inkriminált beszélgetés 2016. január 7. napján 12 óra 03 perckor hangzott el a rögzítés szerint. A festési munkákkal kapcsolatos teljesítési igazolás, valamint a II.r. vádlott által kiállított számla ugyancsak 2016. január 7-én kelt. Ebből következően – mivel ennek ellenkezőjét az ügyészség nem bizonyította - a vádlottak javára azt kell vélelmezni, hogy a beszélgetés napján kelt számla és teljesítési igazolás már létezett a beszélgetés idején. Az inkriminált beszélgetés tehát bizonyítható módon nem vonatkozhatott a vádirat szerinti kötelességzegésre (vagyis arra, hogy az I.r. vádlott „a ténylegesnél magasabb összegű kivitelezési munkát igazoló jegyzőkönyvet állítson ki”).

[54] Az ismertetett bizonyítási hiányosságok így összességében is felülírják a főügyészségnek a megalapozatlanságra tett megállapításait, mivel még azok elfogadása esetén is fennállna a kötelességszegés bizonyítatlansága, amely szintén az elsőfokú ítélet helybenhagyását vonja maga után.

[55] A másodfokú bíróság fellebbezési tárgyalásán az ügyész perbeszédében a vádlottak terhére bejelentett fellebbezést az átirat szerint tartotta fenn. Továbbra is kérte a tényállás kiegészítését.

[56] Az indítványa szerint kiegészített tényállásból kiderül, hogy az önkormányzat egyik munkatársa azt közli egy vállalkozóval, miszerint „tudom, hogy mibe kerül neked ez a munka, de én az önkormányzat nevében kifizetem neked, amennyit kérsz, ha a különbözet felét nekem visszaadod.” Teljesen mintegy, hogy „ez a fele összeg” miből származik, nem jár az I.r. vádlottnak, ezért jogtalan haszonként jelentkezik. Lehetett ez magántartozás is, de akkor Terhelt1 I.r. vádlott a magántartozását az önkormányzattal fizettette ki, mert olyan növelt összegben fogadta el II.r. vádlott árajánlatát, amiből kitelt neki a szükséges pénzmennyiség. Teljesen mindegy, hogy a benyújtott árajánlat mennyire reális. Nem kellett az ajánlatnak túlárazottnak lennie, mivel tudta az I.r. vádlott, hogy Terhelt2 II.r. vádlott az alvállalkozója révén 20 %-kal olcsóbban tudja elvégeztetni a munkát. Ennek az „árrésnek” a kérése és ígérese, illetve nyújtása a vesztegetés.

[57] Az ügyész rámutatott, hogy ez az jogellenes magatartás az elsőfokú ítélet tényállásából is kirajzolódik. A kiegészítés a büntetőjogi felelősség szempontjából csak hozzátesz, de annak irányát nem változtatja meg, vagyis nem kerül sor eltérő tényállás megállapítására.

[58] Az I.r. vádlott ugyan hatóság tagja az önkormányzat apparátusában, de ez a fajta magatartása nem a hivatalos személy mivoltával kapcsolatban merült fel, hanem egy gazdasági tevékenység körében.

[59] Furcsa, hogy az önkormányzat elvárja a neki dolgozó vállalkozótól, hogy ha megkapja az adott munkát, annak díjából a köztartozásai rendezésére bizonyos összeget engedményezzen. Normális esetben a hatóság kiveti és beszedi az adót, nem alkudozik rajta.

[60] Az ügyész hangsúlyozta, hogy Terhelt1 I.r. vádlott a gazdálkodás körében fennálló jogosultságával élt vissza, mint intézkedésre jogosult személy. Az ilyen bűncselekmények körében nagy a látencia, ami megnöveli a társadalomra veszélyességet, melynek meg kell jelenni a büntetés kiszabása során.

[61] Az ügyész indítványozta a vádlottak bűnösségének megállapítását a vád szerint és velük szemben végrehajtandó szabadságvesztés büntetés, közügyektől eltiltás és pénzbüntetés kiszabását, a jogtalan előny összegére vagyoneklobzás elrendelését.

[62] Terhelt1 I.r. vádlott védője kérte, hogy az ítéltábla utasítsa el az ügyészi indítványt. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság hosszas bizonyítási eljárás eredményeként arra jutott, hogy a vádlottak nem követték el a bűncselekményt, illetőleg ennek elkövetése nem bizonyítható. A másodfokú bíróság a releváns iratok ismertetésével kiküszöbölte a felderítetlenségből eredő részleges megalapozatlanságot, de olyan bizonyíték a másodfokú eljárásban sem merült fel, amely megalapozná a vádlottak bűnösségét. Kérte, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítéletet hagyja helyben, mivel nem bizonyítható, miszerint a védelem elkövette a vád tárgyává tett bűncselekményt.

[63] Felhívta a figyelmet a védő arra az esetre, ha a bűnösséget mégis bizonyítva látná a bíróság, hogy a vádszerinti jogi minősítés nem helyes, mivel Terhelt1 I.r. vádlott nem tekinthető önálló intézkedésre jogosult személynek, mert csupán előkészítő tevékenységet

folytatott a szerződések vonatkozásában, de önálló döntési jogköre nem volt [BH2017.250 és a Btk. Kommentár 6. pótlás 1128. oldalán iránymutatásai alapján]. Minden megállapodást a jegyző és a polgármester írták alá.

[64] Terhelt2 II.r. vádlottal az önkormányzat vezetői 2015. december 30-án aláírták a szerződést, a II.r. vádlott vállalta, hogy ezeket a felújítási munkákat elvégzi. Ezt követően 2016. január 7-én rögzítették a vesztegetésre utaló beszélgetést. Nem tényállásszerű, hogy egy olyan ügyben történik utólag a „bűnös” megállapodás a felek között, amelyben már egy hete döntöttek, sőt tanú2 alvállalkozóval is ezen szerződéskötés után állapodott meg a II.r. vádlott.

[65] Kérte a védő, hogy a bíróság, vizsgálja meg; valóban törvényes volt-e a lehallgatás, valóban fel lehetett-e használni a lehallgatási anyagot. Csak 39 nappal a beszélgetés után történt a nyomozás elrendelése. Vita tárgya, hogy mennyi az az időtartam, ami a nyomozó hatóság rendelkezésére áll, mialatt átgondolja, vajon feljelentést tesz-e vagy sem. Jelenleg 8 napot jelöl meg a hatályos törvény arra, hogy az észleléstől számítva a nyomozást elrendeljék.

[66] Az ügyészség konkrétan megjelölte a vesztegetési pénz összegét, melyet a védő vitatott. Ha megtörtént volna a bűncselekmény, akkor sem nyomon követhető, miként jön ki a 210.000 Ft. Nem lehet tudni, hogy mekkora lett volna az összeg. Az ún. „vesztegetési pénz” olyan alacsony összeg, amelyhez marasztalás esetén sem társulhat súlyos joghátrány.

[67] Terhelt2 II.r. vádlott védője kifejtette, hogy véleménye szerint nagyon hasznos volt bizonyítást felvenni, fontos részletek derültek ki az iratismertetésből.

[68] Fenntartotta az ügyészi fellebbezésre tett észrevételében foglaltakat, miszerint a titkos információ gyűjtés törvényessége sérelmet szenvedett. A feljelentési kötelezettség „nyombaniság” nem terjeszthető ki a 39 napra. A „nyomban” nem jelenthet többet, mint 8 nap.

[69] A védő rámutatott, hogy akkor lesz a vesztegetési cselekmény tényállásszerű, ha jogtalan az előny. Azzal, hogy az önkormányzat egyezkedik a vállalkozóval az engedményezésről és így próbálja behajtani a köztartozást, a jogtalanság határán mozgó gyakorlat, amelyet a NAV is alkalmaz.

[70] A védő hangsúlyozta, hogy mérlegeléssel állapította meg az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást. Az ügyészi fellebbezés mérlegelést támadott, amely másodfokon nem lenne támadható, de ezt áttöri a fellebbezési tárgyaláson felvett bizonyítás.

[71] A bizonyítás arra vonatkozott, hogy Terhelt1 I.r. vádlott önálló intézkedésre jogosult volt-e vagy sem. Ügyintézőként szerepel Terhelt1 a munkaköri leírásában. A függelmi viszonyoknál sorrendet állít fel a munkaköri leírása; fölötte áll a jegyző, városfejlesztési osztály vezetője. Terhelt1 a városfejlesztési osztályvezetőt helyettesíthette, de a jegyző felette volt, utalványozni is csak a jegyző tudott, a pénzügyi ellenjegyző pedig a pénzügyi osztály vezetője volt. Akkor lett volna intézkedésre jogosult, ha a jegyző eseti megbízással a jegyzői hatáskört ruházza át. E körben a védő a Pécsi ítéltábla Bf.I.251/2012/3. sz. esetére hivatkozott, amelyben egy hivatásos labdarúgó volt az eset szereplője. Véleménye szerint Terhelt1 I.r. vádlott nem érdemi döntéshozó volt és nem volt önálló intézkedésre jogosult személy.

[72] Az ügyészség nem tudta bizonyítani, hogy jogtalan célból történt a pénz kifizetése. Ez a szerződés 2015. december 30-án kelt, a teljesítési határidőt 2016. február 15. napjáig határozták meg. Egy alkalommal ez módosításra került. Ebben az esetben is volt engedményezés, de nem a szerződés megkötésekor.

[73] A lehallgatási anyagban elhangzik a felajánlás, amikor azt mondja Terhelt1, hogy „tehát magyarul még egy ugyanilyen szerződésed lesz és akkor 3 millát föl kell ajánlanod”. Ez a

felajánlás az önkormányzati adó beszámítására vonatkozott. A szerződést február 15-én lezárták a felek, amikor született egy engedményezési megállapodás 3.200.000 Ft-ról.

[74] Ha azt mondta Terhelt1, hogy „ha lesz még egy ugyanilyen szerződésed, akkor fel kell ajánlanod 3 milliót”, akkor mi lesz a további 200.000 Ft-tal? Amikor az I.r. vádlott „a nettó felét” kéri, akkor ez 210.000 Ft-ot tesz ki, de nem Terhelt1nak személy szerint kell felajánlania Terhelt2nek a pénzt, hanem az önkormányzatnak az adótartozásra. Ha a 210.000 Ft-ot hozzátesszük a 3 milliós felajánláshoz, akkor a teljesítés igazolás kiteszi a 3.200.000 Ft-ot.

[75] A felvett bizonyítás logikailag egy dolgot megerősített; miszerint a beszélgetés nemhogy jogtalan előnyre vonatkozott, hanem kizárólag a jogszerű elszámolásra.

[76] Fenntartotta a védő azt a kérelmét, hogy az ítéltábla hagyja helyben az elsőfokú ítéletet.

[77] Az ügyész *viszónvászában* a bizonyítás törvényességével kapcsolatban rámutatott, hogy a nyomozó hatóság „nyomban” feljelentést tehet akkor, amikor pl. a „terrorista” vagy „kábitószer” szó elhangzik a lehallgatásban. A „nyomban” követelménye arra vonatkozik, amikor olyan információ birtokába jut, amiből bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja lehet következtetni.

[78] A jogtalan előnnyel kapcsolatban az ítélet [54] bekezdésében írtakra hivatkozott. Az engedményezést a vádlottak maguk zárták ki.

[79] Magántartozás kifizetése érdekében kéri vissza a haszon felét Terhelt1 és ennek fejében kapja meg a szerződést Terhelt2. Ez vesztegetés, amiben a vádlottak bűnössége megállapítható.

[80] Terhelt1 *I.r. vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában* a személyi körülményei tekintetében előadta, hogy építkezik, amely nagy erőfeszítéseket kíván a családjától, ezt szeretné befejezni a hitelek miatt. Több éve albérletben élnek. Az ő fizetéséből fizetik a hiteleket. Továbbra is az építőipari cégnél dolgozik.

[81] Kiemelte, hogy önálló intézkedési jogkörrel nem rendelkezett. Előkészítő munkát végzett. Ha decemberben aláírták a szerződést, akkor utólag hogyan tudta volna őt Terhelt2 ebben az ügyben megvesztegetni? Ártatlan, ezért kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

[82] Terhelt2 *II.r. vádlott csatlakozott a védője által elmondottakhoz*. Hangsúlyozta, hogy soha senkit nem vesztegetett meg.

[83] A másodfokú bíróság a Be. 590.§ (1) és (2) bekezdéséből következően az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. A felülbírálat teljes körű mindkét vádlottra nézve, mivel az ügyész a felmentő rendelkezések ellen, bűnösségük megállapítása végett fellebbezett.

[84] A Győri Ítéltábla azt állapította meg, hogy a Győri Törvényszék a bizonyítási eljárást nagyobb részben törvényesen folytatta le, a másodfokú bíróság nem észlelt olyan abszolút hatályú eljárásjogi szabálysértést, mely az ítélet felülbírálatának gátját jelentette volna.

[85] A Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség B.161/2017/30. számú vádirata 2019. június 7. napján érkezett a Győri Törvényszékre.

[86] Az elsőfokú bíróság a 2019. szeptember 24. napján előkészítő ülést tartott, amelyen a vádlottak nem ismerték el a bűnösségüket, a tárgyaláshoz való jogukról nem mondtak le, ezért

a törvényszék áttért tárgyalásra és a bizonyítási indítványok előterjesztését követően új határnapul 2020. február 18. napját tűzte ki.

[87] A tárgyaláson a törvényszék kihallgatta az I.r. és II.r. vádlottakat, akik a bűnösségüket tagadták, vallomást nem tettek, ezért a bíró a nyomozati vallomásaikat olvasta fel, amelyeket fenntartottak. Tanúként került kihallgatásra tanú1, aki jegyző volt a település1-i önkormányzatnál, továbbá tanú2, Terhelt2 II.r. vádlott alvállalkozója. A jegyző részletesen beszámolt a II.r. vádlott cégével kötött engedményezési megállapodásokról, az alvállalkozó pedig a festési munkáról szóló szerződésről és annak teljesítéséről, azonban a szóban lévő okiratokat a bíróság nem ismertette, mivel ezt sem az ügyész, sem a védelem nem indítványozta. Ismertette viszont az igazságügyi műszaki szakértői véleményt (19-es jkv. 16. oldal).

[88] A 2020 október 8. napján tartott tárgyalási napon a II.r. vádlott védőjének indítványára a bíróság meghallgatta szakértő1 igazságügyi szaktanácsadót, aki poligráfus vizsgálatot végzett Terhelt2 tekintetében, a védő megbízásából.

[89] A 2021. február 11. napi tárgyaláson lejátszotta a bíróság a vád tárgyává tett – 2016. január 7. napján, 12.03-kor folytatott - telefonbeszélgetés hanganyagát, melyre a vádlottak észrevételt tettek, illetőleg megmagyarázták a beszélgetésük tartalmát. Terhelt1 I.r. vádlott írásbeli vallomást csatolt.

[90] A 2021. május 27. napján tartott tárgyaláson a törvényszék kihallgatta tanúként egyéb érdekelt1 település1-i polgármestert, majd a bizonyítási eljárását befejezte és ügydöntő határozatot hozott.

[91] Az elsőfokú bíróság az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges bizonyítékokat összegyűjtötte majd az ítélete indokolásában értékelte. Részletesen elemezte a vádlottak vallomásait, azokat összevetve a tanúk nyilatkozataival, amelyek nem cáfolták azt a védekezést, miszerint a lehallgatott beszélgetésben elhangzó inkriminált mondatok a terhelték magánelszámolására vonatkoznak és nincsen a háttérben olyan bűnös megállapodás, amely alapján az önkormányzati tisztviselő Terhelt1 jogtalan előny fejében a hivatali kötelezettségét megszegte volna.

[92] A törvényszék értékelte a műszaki szakértői véleményt is, amely nem támasztotta alá a vád azon álláspontját, miszerint a festési munkákat túlárazta volna az I.r. vádlott a szerződés előkészítése keretében.

[93] A törvényszék beemelte a bizonyítékértékelésbe a poligráfus szaktanácsadói véleményt és a tanúként kihallgatott szaktanácsadó tárgyalási vallomását is, ez azonban nem tekinthető törvényes bizonyításfelvételnek.

[94] Osztotta a táblabíróság az ügyészi fellebbezésben írott azon álláspontot, miszerint a poligráfus szaktanácsadói vélemény, illetve szakértő1 szaktanácsadó vallomása kirekesztendő a bizonyítékok köréből.

[95] A hozzá fűzött indokolás is helyes, miszerint a Be. 212.§-a szerint az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a nyomozás során a tanú és gyanúsított vallomását műszeres vallomásellenőrzéssel vizsgálhatja. A vizsgálathoz a gyanúsított hozzájárulása szükséges. A műszeres vallomásellenőrzés során szaktanácsadó igénybevétele kötelező, aki eljárásáról és megállapításairól a továbbiakban tanúként hallgatható ki. A fentiekből következően a poligráfus vizsgálat elvégzésére kizárólag a nyomozás során van lehetőség.

[96] A szaktanácsadót az ügyészség vagy a nyomozó hatóság rendelheti ki. Jelen ügyben a poligráfós vizsgálatot a védelem felkérésére a nyomozás befejezését követően, de még a vádemelés előtt végezte el a szaktanácsadó.

[97] A műszeres vallomásellenőrzés pusztán a nyomozás orientálása érdekében történik, ezért sem tartalmaz a Be. további, kriminalisztikai rendelkezéseket vele kapcsolatban. Eredményeként olyan adatokhoz juthat a hatóság, amelyből kiindulva támpontokat nyerhet a nyomozás irányához, további szükséges bizonyítási cselekmények elvégzéséhez és így további bizonyítékokhoz vezethet el. Nem kihallgatás, ezért nem is a kihallgatásra vonatkozó szabályok szerint zajlik. A poligráfós vizsgálat nem minősül szakértői vizsgálatnak. A szaktanácsadó a vizsgálatról feljegyzést készít, amelyet a jegyzőkönyvvel együtt kell kezelni.

[98] A poligráfós hazugságvizsgálat esetén valójában nem a vallomás valóságtartalmáról ad egyértelmű véleményt a szaktanácsadó, hanem a vizsgálat alá vetett személy fiziológiai tendenciáinak változását követi, így a vérnyomás, a pulzus, a hasi és mellkasi légzés, illetve a bőr galvanos reakcióját méri egyidőben. A vizsgálat lefolytatásának alapja a kérdezési módok alkalmazása. A feltett kérdésekre csak igennel és nemmel lehet válaszolni, miközben a műszer rögzíti az adott válaszadások alatt bekövetkezett élettani paramétereket, azok változásait. A görbék kielemezését ezt követően a szaktanácsadó végzi, aki az észlelt stresszreakciók alapján kialakítja a vizsgált személy őszinteségére vonatkozó véleményét. A módszer manipulálása nem lehetetlen, továbbá magának a vizsgálónak (szaktanácsadó) a személye is jelentős tényező lehet, így önmagában kétséget kizáró bizonyítékot nem jelent.

[99] A fentiekből következően a poligráfós hazugságvizsgálat lefolytatása nem felelt meg a Be. rendelkezéseinek, hiszen a szaktanácsadót nem az ügyészség vagy a nyomozó hatóság rendelte ki, ezért a védelem által magánúton készített vizsgálat eredménye bizonyítékként legfeljebb okirati bizonyítékot képezhet, amelyet ennek megfelelően is kell kezelni és értékelni.

[100] A vizsgálatra a vesztegetés miatt indult büntetőügyben a védelem felkérésére, a nyomozás befejezését követően közvetlenül a vádemelés előtt került sor, így annak eredményét megfelelő távolságtartással kell kezelni. A bíróság ítéletében ezeket a szempontokat egyáltalán nem vizsgálta, és a poligráfós vizsgálat eredményét mintegy a vádlotti vallomás ellenőrzésének eszközeként, a vallomás alátámasztásaként hivatkozta meg.

[101] Ezzel szemben ez a vizsgálati jegyzőkönyv a Be. szerint szabályosan elvégzett műszeres vallomásellenőrzés eredményének nem tekinthető, s így a bíróság által vélt bizonyító erővel sem rendelkezik.

[102] A védő észrevétele nyomán vizsgálta az ítéltábla, hogy az ügyben folytatott titkos információgyűjtés, valamint eredményének értékelése megfelelt-e a Büntetőeljárás törvény rendelkezéseinek az elrendelés és a felhasználás engedélyezésének időpontjában. Az új Be-ben megváltozott eljárási szabályoknak nincsen visszaható hatálya az elrendelés időpontjában elvégzett bizonyítási cselekmény megítélése szempontjából, ezért ezzel az aspektussal a táblabíróság nem foglalkozott.

[103] Az eljárás megindulásának időpontjában hatályos 1998. évi XIX. törvény (régí Be.) 206/A.§ (1), (2) bekezdése értelmében a titkos információk felhasználhatóságával kapcsolatos törvényi feltételek megléte nem kétséges az ügyben. A Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiumának BK.74. számú állásfoglalása részletezi azokat a szempontokat, amelyeket az eljáró bíróságnak a törvényben foglalt „haladéktalanul” kitétel megvalósulása körében figyelembe kell vennie (Be. 206/A.§ (1) bekezdésének b/ pont). Rögzíti, hogy a titkos információgyűjtés eredményének büntetőeljárásban történő felhasználást illetően annak a

feltételnek a teljesülése, hogy „a büntetőeljárásban felhasználni kívánt információ megszerzését követően a titkos információgyűjtést végző szerv feljelentési kötelezettségének haladéktalanul eleget tett”, a rendelkezésre álló adatok gondos mérlegelésével kell megállapítani.

[104] A haladéktalanság az adott kérdésekben nem azonosítható az „azonnal” fogalommal, tehát azzal az időponttal, amikor a titkos információgyűjtést végrehajtó Nemzetbiztonsági Szakszolgálat az információkat tartalmazó adatokat az információgyűjtést végző szerv rendelkezésére bocsátotta.

[105] Az ellenőrzés a Győri Járásbíróság 1/188-1/2015.GYJB. és 1/188-3/2015. GYJB. számú végzése alapján - Terhelt2 és név1 célszemélyek ellen folyamatban lévő titkos információgyűjtés keretében - az utóbbi személy (Terhelt2 II.r. vádlott által is használt) telefonszám1 számú telefonjára volt engedélyezve először 2015. október 7. napjának 16 órájától 2016. január 4. napjának 16 órájáig, majd *2016. január 4. napjának 16 órájától 2016. április 2. napjának 16 órájáig* (nyomozati irat 23. és 32. oldal).

[106] A titokgazda Győri Törvényszék Elnöke 2016. január 29. napján igazolta a Be. 206/A.§ (5) bekezdésében biztosított jogkörében, a TIGY06/302-2015.NAVNYDRBI.Győr.TÜK számra való hivatkozással, miszerint a Btk. 396.§ (1) bekezdés a/ pontjában meghatározott és a (4) bekezdés a/ pontja szerint minősülő különösen nagy kárt okozó költségvetési csalás bűntette miatt folyamatban lévő ügyben név1 nevében lévő telefonon továbbított közlések tartalmának megismerése és annak technikai eszközzel való rögzítése a Győri Járásbíróság a fenti számú végzése alapján, a megjelölt időtartamra, szabályosan történt (nyomozati irat 32. oldal).

[107] A 2016. január 7. napján zajlott – bűncselekmény alapos gyanújára okot adó – beszélgetésről a nyomozó hatóság tagja; az ügy előadója 2016. február 9. napján készített összefoglaló jelentést.

[108] *Még el sem telt az ellenőrzésre nyitva álló törvényes határidő*, amikor a NAV Nyugat-dunántúli Bünyügyi Igazgatósága Terhelt1 és Terhelt2 ellen hivatali vesztegetés elfogadása bűntettének megalapozott gyanúja miatt 2016. február 15. napján feljelentést tett, továbbá javasolta a 2016. január 7. napján 12.03-kor folytatott beszélgetés hanganyagának „Korlátozott terjesztésű!” minősítés felülvizsgálatát (nyomozati irat 22-24. oldal).

[109] A nyomozás elrendelésére 2016. február 16. napján került sor a megalapozott gyanú tárgyát képező bűncselekményre nyomozati hatáskörrel bíró Győr-Moson-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság részéről. A haladéktalanság követelménye tehát nem sérült.

[110] A nyomozati iratokban rendelkezésre áll az előterjesztés, amelyben az ügyész a nyomozási bírótól a bizonyítékok között lévő lehallgatási anyag felhasználhatóságának engedélyezését kérte, mely engedélyezés meg is történt. Csak ennek figyelembevételével lehetett a titkosítást törölni.

[111] A Győri Járásbíróság 2016. március 10. napján kelt és 2016. március 21. napján jogerőre emelkedett Bny.70/2016/2. számú végzésében – az ügyész indítványa szerint - engedélyezte és alkalmasnak találta a Terhelt2ral és Terhelt1nal szemben folyamatban lévő büntető ügyben a lehallgatás anyagának bizonyítási eszközként történő felhasználását (nyomozati irat 38. oldal).

[112] A nyomozási bíró az engedélyezés körében – valamennyi adat és irat birtokában - meggyőződött arról, hogy minden tekintetben törvényes volt-e a lehallgatás. Ebből következik, hogy a nyomozás során, a nyílt eljárásban, a nyomozási bíró engedélyére tekintettel törvényesen tárhatta - a nyomozó hatóság, majd - a perbíróság a terheltek elébe a

telefonbeszélgetés tartalmát. Amennyiben a nyomozási bíró nem találta volna a szabályoknak megfelelőnek a titkos információgyűjtés módját, nem engedélyezi a bizonyítékként való felhasználást, és sem a nyomozó hatóság, sem az ügyész nem emelhette volna be a vádat alátámasztó bizonyítási anyagba a lehallgatási jegyzőkönyvet.

[113] Perrendi hibaként észlelte a másodfokú bíróság, miszerint a lehallgatott beszélgetésben is szóba került - a tényállás [5] – [14] bekezdéseiben rögzített – szerződéses ügyletek háttére tekintetében a tárgyalási jegyzőkönyvekből nem derül ki, hogy a releváns okiratokat a törvényszék ismertetéssel a bizonyítás anyagává tette volna. E körben az indokolási kötelezettségét sem teljesítette maradéktalanul.

[114] Ezért vett fel bizonyítást az ítéltábla a Be. 593.§ (1) bekezdés b/ pontja szerint a felderítetlenségből eredő részleges megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében, és ismertette a szóban lévő okiratokat; így a titkos információgyűjtés felhasználhatóságát megalapozó (fentebb elemzett) iratokat, a Terhelt2 II.r. vádlott cégeinek a település1-i önkormányzattal kötött szerződések dokumentumait, továbbá Terhelt1 I.r. vádlott munkakörére vonatkozó leírást, illetve szervezeti és működési szabályzatot, valamint a közbeszerzési szabályzatot.

[115] Az iratokból kitűnik, hogy a település1-i önkormányzat 2015. szeptember 22. napja és 2016. április 1. napja között öt szerződést kötött a Terhelt2 II.r. vádlott által képviselt cégekkel különböző középületek felújítására. A nagyobb volumenű vállalkozási díjakból - a szerződésekhez kapcsolódó engedményezési megállapodások alapján - a gazdasági társaságok az adótartozásaik törlesztésére az önkormányzat felé felajánlásokat tettek (nyomozati iratok II. kötet 303-326. oldal).

[116] A Gimnázium1 felújításával kapcsolatos *szám2.* számú engedményezési szerződést 2015. szeptember 23. napján, a vállalkozási szerződés megkötése után egy nappal írta alá a Kft1. vállalkozó képviseletében Terhelt2 I.r. vádlott és az önkormányzat részéről egyéb érdekelt1 polgármester, tanúl jegyző és név2 pénzügyi osztályvezető ellenjegyzése mellett. A kft. ügyfélreferense által 2015. szeptember 9-én Terhelt1 részére megküldött árajánlattal egyező, bruttó 5.032.134 forint vállalkozói díjból a kft. 2.600.000 forintot engedményezett az Kft2. adótartozásának részteljesítésére. A munka elvégzésnek határideje 2015. december 15. napja volt.

[117] A település1-i Város Önkormányzata - a Városháza főépületében lévő kőlépcső földszinti aula és I. emeleti két lépcsőkarának felújítására – 2015. október 8. napján szerződést kötött az Kft2-vel bruttó 12.800.000 forint összegben. A munka elvégzésének határideje 2015. december 31. napja volt. Az árajánlatot 2015. október 6. napján Terhelt2 II.r. vádlott adta Terhelt1 (magasépítési beruházási ügyintéző) részére. Az ugyanezen a napon megkötött *szám1.* számú engedményezési megállapodás szerint a kft. 3.200.000 forintot ajánlott fel az adótartozása részteljesítésére.

[118] A lépcsőfelújítás első ütemét helyreállító festési munka követte, amelyre az inkriminált *szám5.* számú szerződést 2015. december 30. napján írták alá az önkormányzat és az Kft3. képviselői bruttó 1.752.900 forint összegben. Erre egy nappal korábban adott árajánlatot a kft-t vezető Terhelt2. A munka elvégzésének határideje 2016. február 15. napja volt.

[119] A II.r. vádlott cége tanú2 egyéni vállalkozóval *2016. január 1. napján* kötött alvállalkozói megállapodást *nettó 960.000* forint összegben, 2016. január 31. napi határidőre. Ez a díj az esetleges javítási pótmunka költségét nem tartalmazta. Az önkormányzat részéről Terhelt1 I.r. vádlott műszaki ellenőri minőségében a teljesítést leigazolta *2016. január 7. napján*. A vállalkozói díj utalványozására és kifizetésére 2016. január 11. napján került sor. Az Kft3. részéről az elvégzett munkát Terhelt2 leigazolta a határidő utolsó napján; azaz 2016. január 31-én, miután január 29. napján az alvállalkozó a számlát kiállította (nyomozati irat V. kötet 788-803. oldal).

[120] tanú2 tanúvallomása szerint ő határozta meg a vállalkozói díjat 3500 forint/m² áron, ami elég magas összegnek számított, de a fal régi volt, ami több munkát igényelt.

[121] Az alvállalkozói szerződésben már kilátásba helyezett festési pótmunkára 2016. január 5-15. napi intervallummal kötött szerződést - a január 5-én adott árajánlat alapján - az önkormányzat bruttó 336.236 forint összegben az R.R Kft-vel. A teljesítési igazolás kelte 2016. január 12. napja volt és az utalványozás megtörtént január 19-én.

[122] Nyilvánvaló, hogy Terhelt2 megvárta a javítási munkák átvételét is, azután zárta le az ügyletet az alvállalkozóval.

[123] A festési munkák elvégzését követően - a Városháza főépületében lévő kőlépcső I-II. emeleti két lépcsőkarának felújítására - 2016. február 15. napján az önkormányzat újabb szerződést kötött az Kft2-vel bruttó 18.646.317 forint összegben. A munka elvégzésének határideje 2016. március 14. napja volt. Az árajánlatot 2016. január 26. napján Terhelt2 II.r. vádlott küldte meg Terhelt1 részére. Az ugyanezen a napon megkötött szám6. számú *engedélyezési megállapodás szerint* a kft. újabb 3.200.000 forintot ajánlott fel az adótartozása részteljesítése céljából.

[124] Az önkormányzat a Városháza főépület I. emeleti folyosó festésére 2016. április 1. napján megkötötte a szám7. számú vállalkozási szerződést a Terhelt2 II.r. vádlott által képviselt Kft3-vel bruttó 382.450 forint díj ellenében. A munkát 2016. április 15-ig kellett elvégezni. Az árajánlatot Terhelt2 adta ugyanekkorra összegre 2016. március 23-án Terhelt1nak. A teljesítési igazolást az I.r. vádlott adta ki 2016. április 11-én és a díjat az önkormányzat utalványozta április 19. napján (nyomozati irat V. kötet 767-773. oldal).

[125] Ugyanezen a napon kötötték meg a szám8. számú szerződést a felek a lépcsőfelújítás második ütemének helyreállító festési munkáira. A határidő április 15. napja volt, a vállalkozási díj bruttó 1.055.610. forint a március 21-én adott árajánlat alapján. A teljesítési igazolás kiállításának dátuma április 11-e, az utalványozás április 19. napja volt (nyomozati irat V. kötet 774-779. oldal).

[126] Ezzel a bizonyítási anyag már teljes és a tényállás megalapozott és a Be. 593. § (3) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[127] A nyomozati irat II. kötetében és V. kötetében (233-274. oldal és 752-764., 852-885. oldal) elfekvő munkaköri leírás, a gazdálkodási jogköröket meghatározó kötelezettségvállalási szabályzatok és a perbeli időszakban hatályos közbeszerzési szabályzat és értékhatárokról szóló tájékoztató alapján megállapítható, hogy Terhelt1 I.r. vádlottnak – e szerződések vonatkozásában – két irányú feladata volt; egyrészt beszerezte az árajánlatot a

pályázótól, másrészt műszaki ellenőrként leigazolta a teljesítést a munkák elvégzésekor és intézkedett arra jogosultnál az utalványozásról.

[128] A szerződéskötést ugyan előkészítette, de aláírási jogosultsága nem volt és a megállapodások feltételeit; például az engedményezést, illetve annak mértékét nem határozta meg. A vállalkozói díj utalása sem az ő határköre volt.

[129] Kétségtelen tény, hogy jelen ügyben felmerült szerződéseknél egyedüli ajánlattevő mindig Terhelt2 II.r. vádlott valamelyik cége volt, ami az összeférhetlenség problémáját veti fel, hiszen a terheltek régi ismerősök és a magánéletben is üzleti partnerek voltak.

[130] Ugyanakkor furcsa, ám célszerű gyakorlat volt az önkormányzat részéről, hogy olyan vállalkozót vett igénybe, aki határidőre, jó minőségben, elfogadható áron dolgozott, de köztartozása állt fenn, amit a szerződéses díjából részben be lehetett szedni. Az adótartozás behajtásának ez sokkal gyorsabb és hatékonyabb módszere volt, mint a közigazgatási eljárás.

[131] Ennek tükrében a fenti megállapodásokról inkább az mondható el, hogy nem a vállalkozó kínált előnyt az ügyintézőnek a protekcióért, hanem a megbízó önkormányzatot képviselő Terhelt1 I.r. vádlott szabott feltételt Terhelt2 II.r. vádlott számára az engedményezési kötelezettség formájában, hogy ő adhasson árajánlatot a felújítási munkákra.

[132] A vád tárgyát csupán a 2016. január 7. napján folytatott telefonbeszélgetés azon része képezte, amelyben Terhelt1 utal a [118] bekezdésében körülírt festési munka díjának „megduplázására”, továbbá a különbözet megfizetésére Terhelt2 II.r. vádlottal. Valójában duplázás nem történt, mivel a festő nem 690, hanem 960 ezer forintot kért a munkáért. A II.r. vádlott árajánlata kb. nettó 1,4 millió forintról szólt, - amit az igazságügyi műszaki szakértői vélemény nem minősített eltúlzottnak -, tehát a különbözet 400 ezer forint körüli összeg, amiből 200-200 ezer jutott volna a terhelteknek.

[133] A beszélgetésből az is kiderül, hogy a városháza felújítási munkája folytatódik, azokat szeretné Terhelt2 megkapni, mivel a február gazdaságilag rossz hónap és szükséges a bevétel a dolgozók kifizetéséhez. Ugyanakkor Terhelt1 figyelmezteti, hogy az engedményezési felajánlás mértéke lesz a döntő érv a megbízó részéről, a munka odaítélésekor.

[134] Terhelt1 felé volt Terhelt2nak magántartozása, az I.r. vádlottnak meg szintén fizetési kötelezettsége, amihez jól jött, hogy a II.r. vádlott a bevételből tudott felé törleszteni.

[135] A szerződéses folyamatból kitűnik, hogy a vád tárgyát képező beszélgetést követően még több megbízást kapott Terhelt2 cége és a lépcsőfelújítás második üteméből nem (a beszélgetésben elhangzó) 3 millió, hanem 3,2 millió forintot engedményezett adótartozásra. A festési-javítási munkák jóval alacsonyabb volumenűek voltak, amikből nem kellett engedményeznie.

[136] A korábbi szerződések 2015. szeptembertől sokkal magasabb vállalkozói díjakat tartalmaztak, melyekből Terhelt2 II.r. vádlott 2,6 millió, majd 3,2 millió forintot engedményezett az Kft2. adótartozására.

[137] Figyelemre méltó, hogy már a 2015. október 8. napján történt szerződéskötés előtti naptól zajlott Terhelt2 telefonbeszélgetéseinek lehallgatása, de egyetlen más esetben sem hangzott el olyan közlés Terhelt1 felé (akivel nyilván intenzív kapcsolatban állt), ami jogtalan előny kérésére-felajánlására, továbbá az önkormányzati dolgozó kötelezettségszegésre való felhívására utalt volna.

[138] A vád tárgyát képező vesztegetés bűncselekményének elkövetési magatartása az előny adása, illetve az előny ígérete. Az előny ígérete a konkrét *előny jövőbeli adásának* szóbeli, írásbeli vagy ráutaló magatartással történő kilátásba helyezését jelenti.

[139] A vádlottak beszélgetése 2016. január 7. napján 12:03:41-kor zajlott. A 400 ezer forint „haszon” elosztásának módja a – 2015. december 29. napján adott árajánlat alapján - 2015. december 30. napján *már megkötött* szerződésben foglalt összegre vonatkozott. A terheltek tehát *utólag állapodtak meg* egy olyan összeg elosztásáról, amelyet tartalmazó szerződés megkötéséről nem az I.r. vádlott döntött, és azt nem ő írta alá.

[140] Az alvállalkozói szerződés 2016. január 1. napján jött létre, a festési munka elvégzése január 7. napjáig lezajlott, sőt már folyamatban volt a javítási pótmunka is, amire az önkormányzat vezetője 2016. január 5. napján kötött szerződést Terhelt2 cégével. Ebből az is következik, hogy Terhelt1 I.r. vádlott jogszerűen adta ki a teljesítési igazolást január 7. napján a december 30-án leszerződött munka elvégzéséről.

[141] Az utalványozás január 11. napján történt, majd a pótmunka elvégzését követően tanú2 alvállalkozó is megkapta az általa kikötött összeget.

[142] Mindezek alapján – a teljes folyamatot szemlélve – nem bizonyítható minden kétséget kizáróan, hogy Terhelt1 I.r. vádlott jogtalan előnyt kért volna annak érdekében, hogy a gazdálkodási jogkörben fennálló kötelezettségeit megszegve Terhelt2 II.r. vádlottat ugyancsak jogtalan előnyhöz juttassa a közbeszerzési eljárás keretében.

[143] Nem bizonyított, hogy Terhelt1 bármilyen kötelezettségszegést megvalósított volna.

[144] Az sem nyert bizonyítást, hogy Terhelt2 a gazdálkodási jogosultsággal történő visszaélés fejében ajánlotta volna fel a 400 ezer forintos nettó nyereség felét Terhelt1 részére vagy az engedményezendő összeg emelésére.

[145] Nem vitás, hogy összeférhetetlen a terheltek magánszemélyként folytatott üzleteiből eredő elszámolást összemosni az önkormányzat megbízásából végzett munkákból származó árbevétel sorsával, azonban a Terhelt1 I.r. vádlott munkakörét, hivatali jogállását szabályozó normák nem zárták ki azt a lehetőséget, miszerint ő magánemberként vállalkozói tevékenységet folytasson, illetve ennek keretében az önkormányzati munkákban is érdekelt gazdasági szereplőkkel üzleteljen.

[146] A kifejtettekből következik, hogy a Győri Törvényszék a bizonyítási eljárást törvényesen folytatta le, a bizonyítékokat megfelelően mérlegelte, melyet a táblabíróság által felvett bizonyítás kiegészített és alátámasztott.

[147] A másodfokú eljárásban nincs perjogi lehetőség arra, hogy az azonos szempont szerint értékelt bizonyítékokat az ítéltábla felülmérlegelje. Ezért a bűnösség megállapítására irányuló ügyészi fellebbezés nem foghatott helyt.

[148] A fentiek szerint megalapozott tényállásból helyesen vonta le következtetést a törvényszék arra nézve, hogy a Be. 7.§ (4) bekezdése értelmében nem lehet a kétséget kizáróan nem bizonyított tény a vádlottak terhére értékelni.

[149] Törvényesen döntött, amikor Terhelt1 I.r. vádlottat az ellene önálló intézkedésre jogosult személy által, kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés elfogadása büntette (Btk. 291.§ (1) és (2) bekezdés a/ pont, (3) bekezdés b/ pont) miatt Terhelt2 II.r. vádlottat az ellene önálló intézkedésre jogosult személlyel kapcsolatban elkövetett vesztegetés büntette (Btk. 290.§ (1) és (2) bekezdés) miatt emelt vád alól bizonyítottság hiánya okán a Be. 566.§ (1) bekezdés c/ pont I. fordulata szerint felmentette.

[150] Az ítélet egyéb rendelkezései is törvényesek, azokat a felülbírálat nem érintette.

[151] A másodfokú bíróság a fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 605.§ (1) bekezdés szerint helybenhagyta.

Győr, 2022. január 20.

Dr. Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke

Dr. Vajda Edit sk.
előadó bíró

Dr. Németh Balázs sk.
bíró

Záradék:

Ezzel a végzéssel a Győri Törvényszék 2021. május 27. napján kelt B.130/2019/33. számú ítélete Terhelt1 I.r. és Terhelt2 II.r. vádlott vonatkozásában 2022. január 20. napján jogerőre emelkedett.

Győr, 2022. január 20.

Dr. Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke